

PROTOKÓŁ

kontroli doraźnej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Bornem Sulinowie

Zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) do zadań wojewody należy nadzór nad realizacją zadań samorządu powiatowego, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej ze standardem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 964).

W dniach 13 – 14 stycznia 2017 r., na podstawie § 4 pkt 3 oraz § 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61, poz. 543 ze zm.), kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Bornem Sulinowie, ul. Szpitalna 5, przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie:

- Janina Jakubowska - starszy inspektor - osoba kierująca zespołem,
- Katarzyna Dmochowska - inspektor wojewódzki,

na podstawie upoważnienia z dnia 05 stycznia 2017 r. Nr 2/2017 wydanego w zastępstwie Wojewody Zachodniopomorskiego przez Wicewojewodę Zachodniopomorskiego Marka Subocza.

(Załącznik nr 1 – upoważnienie, plan kontroli).

Kontrolą objęto zagadnienia wskazane w skardze wniesionej do Wojewody Zachodniopomorskiego w zakresie wynikającym ze standardów określonych dla domów pomocy społecznej, dotyczących usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających.

Dom Pomocy Społecznej, 78 – 449 Borne Sulinowo, ul. Szpitalna 5 zwany dalej „Domem, DPS, jednostką kontrolowaną”, przeznaczony jest na 139 miejsc, w tym: 84 miejsca dla osób w podeszłym wieku i 55 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Podmiotem prowadzącym jest Starosta Szczecinecki, ul. 28 - Lutego 16, 78-400 Szczecinek. Starosta Szczecinecki posiada wydaną przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzję nr PS.1.MO.9013/18a/06/07 z dnia 16 stycznia 2007 r. zezwalającą na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Bornem Sulinowie na czas nieokreślony, zmienioną następującymi decyzjami Wojewody Zachodniopomorskiego: PS.1.AK.9013.9/09 z dnia 16 grudnia 2009 r., K-S-1.943.1.2.2013.IL z dnia 09 kwietnia 2013 r. zezwalającą na prowadzenie DPS w Bornem Sulinowie przeznaczonego dla 84 osób w podeszłym wieku oraz 55 osób przewlekle somatycznie chorych.

Jednostką kieruje od 23 lipca 2007 r. Pani Krystyna Berdyńska, powołana Uchwałą Nr 101 Zarządu Powiatu w Szczecinku z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie zatrudnienia dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie. Posiada wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji w pomocy społecznej oraz wymagany na zajmowanym stanowisku staż pracy w pomocy społecznej, wobec powyższego spełnia wymogi określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

 1

Dom funkcjonuje w oparciu o Statutu i Regulaminu Organizacyjny.

Na dzień 13 stycznia 2017 r. w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie przebywało ogółem 138 mieszkańców, w tym 84 mieszkańców w domu dla osób w podeszłym wieku i 54 mieszkańców w domu dla osób przewlekle somatycznie chorych. Wolne było jedno miejsce.

W piśmie, które skarżący skierowali do Wojewody Zachodniopomorskiego wskazane były następujące nieprawidłowości w funkcjonowaniu jednostki:

- 1) Niezapewnienie standardu zatrudnienia w zespole terapeutyczno- opiekuńczym w DPS w Bornem Sulinowie, fluktuacja kadry, niewłaściwa organizacja czasu pracy opiekunów, co wg skarżących wpływa na obniżenie poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców Domu.
- 2) Przyjmowanie osób do DPS w ramach umów cywilno – prawnych.
- 3) Przenoszenie mieszkańców (cyt.: „niewygodnych”) do innych DPS.
- 4) Naruszanie praw mieszkańców poprzez stosowanie kar – przenoszenie mieszkańców z dotychczas zajmowanych pokoi do innych pokoi mieszczących się na innych segmentach.
- 5) Niezapewnienie mieszkańcom, którzy mają zleconą dietę cukrzycową posiłków przez lekarza.
- 6) Niezapewnienie mieszkańcom usług opiekuńczych w tym m.in. brak zapewnienia opieki osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich, którzy samodzielnie chcą dokonywać zakupów na terenie Bornego Sulinowa, podawanie leków przez osoby inne niż pielęgniarka, realizowanie usług pielęgnacyjnych w godzinach nocnych.
- 7) Niezapewnienie wszystkich mieszkańców usług terapeutycznych - usług świadczonych przez socjoterapeutę,
- 8) Prowadzenie przez Dom Pomocy Społecznej innej działalności niż określa to art. 55 ustawy o pomocy społecznej,

(Zał. nr 2 – kserokopia Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie,, kserokopia uchwały nr IX/52/2011 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, Zarządzenie nr 07.2015 dyrektora Domu Pomocy społecznej w Bornem Sulinowie z dnia 4 września 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie).

Ad.1)

Na podstawie § 6 ust. 2 pkt3 lit. a i b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, dom dla osób w podeszłym wieku powinien posiadać wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 0,4 na jednego mieszkańca, a dom dla osób w przewlekle somatycznie chorych powinien posiadać wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 0,6 na jednego mieszkańca.

W celu wyjaśnienia zarzutu dotyczącego niezapewnienia przez Dom wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym na jednego mieszkańca w DPS w Bornem Sulinowie inspektorzy sprawdzili stan zatrudnienia na dzień kontroli oraz stan zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym w 2016 r. – wg stanu na koniec każdego miesiąca.

Ustalono, że w dniu kontroli przebywało w DPS 138 mieszkańców w tym 84 mieszkańców w Domu dla osób w podeszłym wieku i 54 mieszkańców w Domu dla osób przewlekle somatycznie chorych. Na podstawie przedłożonych przez dyrektora Domu dokumentów stwierdzono, że Dom zatrudniał na dzień kontroli w obu typach Domów 75 osób w wymiarze 74,50 etatu na stanowiskach bezpośrednio związanych z opieką nad

 2

mieszkańcami. Struktura zatrudnienia przedstawia się następująco: z-ca dyrektora – 1 osoba, kierownik segmentu – 5 osób, pracownik socjalny – 3 osoby, terapeuta – 5 osób, pomoc administracyjna w terapii - 1 osoba, kapelan – 1 osoba (0,50 etatu), pielęgniarka – 3 osoby, opiekun – 44 osoby, pokojowa – 12 osób. Wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno – opiekuńczym na dzień kontroli dla obu typów domów był wyższy niż określa to rozporządzenie i wynosi dla osób w podeszłym wieku 0,45, a dla osób przewlekle somatycznie chorych stanowił 0,68.

W celu sprawdzenia wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno - opiekuńczym w 2016 r. zbadano stan zatrudnienia pracowników – wg stanu na koniec każdego miesiąca 2016 r. i wyliczono w odniesieniu do liczby osób zamieszkałych w poszczególnych typach Domów wskaźnik zatrudnienia na koniec każdego miesiąca 2016 r. Z ustaleń kontroli wynika, że wskaźnik zatrudnienia - dla obu typów Domów w badanym okresie tj. na koniec każdego miesiąca 2016 r. był w każdym miesiącu wyższy od wskaźnika określonego w rozporządzeniu i kształtował się w granicach od 0,41 do 0,45 dla Domu dla osób w podeszłym w wieku i od 0,67 – 0,68 dla Domu dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Ponadto w okresie objętym kontrolą Dom zatrudniał wg innych form dwie osoby tj. socjoterapeutę w wymiarze 33,5 godz. średnio w miesiącu i psychologa w wymiarze 2 godz. w miesiącu. Zatrudniał także jedną osobę w ramach stażu (przez okres 7 miesięcy 2016 r.) oraz w ramach zawartych porozumień. Dom w realizacji ustawowych zadań wspierany był przez wolontariuszy m.in.: kleryków i młodzież gimnazjalną.

Stwierdza się że Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie zapewnia wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym dla oby typów Domów. Przy czy należy podkreślić, że personel bezpośrednio pracujący z mieszkańcami wspierany jest również przez osoby zatrudnione w Domu wg innych form, a także przez wolontariuszy.

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano zjawisko fluktuacji kadry w zespole terapeutyczno – opiekuńczym w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie za okres 2016 r. Ustalono na podstawie przedłożonych dokumentów, że w tym czasie z pracy odeszło ogółem 15 osób. Tryb rozwiązania umowy o pracę to m.in.: wygaśnięcie umowy, porozumienie stron lub wypowiedzenie umowy przez pracownika. Z przedłożonych dokumentów wynika, że żadna z tych osób (15) nie otrzymała wypowiedzenia przez pracodawcę.

W kwestii zarzutu dotyczącego niewłaściwej organizacji czasu pracy opiekunów zapoznano się z Regulaminem Pracy DPS w Bornem Sulinowie, przeprowadzono rozmowę z kierownictwem Domu oraz z kilkoma pracownikami bezpośrednio pracującymi z mieszkańcami.

Organizacja czasu pracy opiekunów uregulowana jest w Regulaminie Pracy DPS w Bornem Sulinowie, który określa organizację i porządek wewnętrzny w zakładzie pracy, prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracowników. Z regulaminu tego wynika, że opiekunowie pracują w systemie mieszanym: 8 godzinnym i 12 godzinnym. Zespół kontrolny zapoznał się z 4 grafikami pracy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego i ustalił, że opiekunowie pracują w systemie 8 godzinnym tj. od godz. 6.00 do godz.14.00 i od godz. 13.00 do godz. 21.00, w systemie 12 godzinnym tj. od godz. 7.00 do godz.19.00 i od godz. 19.00 do godz. 7.00. Z wyjaśnień dyrektora Domu wynika, że takie unormowanie czasu pracy opiekunów wynika ze specyfiki Domu i potrzeb osób w nim przebywających. Pracownicy Domu, z którymi inspektorzy przeprowadzili rozmowy na powyższej wskazany temat, nie wnieśli uwag co do ewentualnej zmiany w Regulaminie Pracy DPS w Bornem Sulinowie. Takie unormowanie

czasu pracy opiekunów wynika z wcześniej przeprowadzonej konsultacji z kierownikami segmentów oraz z innymi pracownikami bezpośrednio pracującymi z mieszkańcami. Dyrektor Domu zapewniła inspektorów, że organizacja czasu tej grupy pracowników jest na bieżąco monitorowana i w przypadku stwierdzenia potrzeby zmian - biorąc pod uwagę potrzeby mieszkańców, będzie w tym zakresie podejmowała stosowne działania.

W piśmie skarżący wskazują, że obowiązujące unormowanie systemu pracy opiekunów jest działaniem celowym i wymierzonym przeciwko pracownikom.

Z ustaleń kontroli wynika, że przyjęte rozwiązanie jest nakierowane na potrzeby mieszkańców i możliwości kadrowe Domu.

(Załącznik nr 3 – kserokopie przykładowych grafików pracy, zakresy obowiązków na poszczególnych stanowiskach pracy).

Ad.2)

Na podstawie art. 59 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej, a decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

W piśmie skarżący wskazali, że do Domu przyjmowane są osoby na zasadach komercyjnych.

Z analizy przedstawionych przez Dyrektora Domu dokumentów pn. „stan mieszkańców w DPS w 2016 r.” wynika, że w Domu w ciągu 12 miesięcy, które zostały poddane kontroli, w 10 miesiącach jednostka kontrolowana posiadała wolne miejsca – w 1 miesiącu były 4 miejsca wolne, w 3 miesiącach były 3 miejsca wolne, w 4 miesiącach były 2 miejsca wolne, w 2 miesiącach było wolne 1 miejsce. W pozostałych 2 miesiącach wszystkie miejsca w Domu były wykorzystane.

W dniu kontroli w Domu przebywało 138 mieszkańców.

Z przedłożonego dokumentu pn. „Wykaz osób zamieszkałych w Domu wg stanu na dzień 13 stycznia 2017 r.” który poza danymi personalnymi mieszkańców zawierał informacje dot. terminu wydania decyzji kierującej i nazwę organu wydającego decyzję oraz datę wydania decyzji o umieszczeniu danej osoby w ww. Domu wynika, że wszystkie osoby przebywające podczas kontroli w Domu posiadały decyzję kierującą oraz decyzję o umieszczeniu w DPS w Bornem Sulinowie. Zespół kontrolny wybiórczo sprawdzili 14 akt indywidualnych mieszkańców pod kątem badanego tematu i nie stwierdził w tym zakresie nieprawidłowości. W każdej teczce indywidualnej mieszkańca była wpięta decyzja kierująca i decyzja o umieszczeniu osoby w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.

A zatem w dniach kontroli nie stwierdzono przypadku, aby w DPS zamieszkiwały osoby bez decyzji administracyjnej.

W toku kontroli zespół inspektorów zwrócił się z zapytaniem do dyrektora jednostki, czy do DPS w Bornem Sulinowie w 2016 r. przyjęte zostały osoby w ramach umów cywilno – prawnych. Z wyjaśnień złożonych przez dyrektora Domu wynika, że Dom nie przyjmował osób w ramach umów cywilno – prawnych w rozumieniu art. 55 ustawy o pomocy społecznej. Owszem zawarto z 2 osobami umowy na usługi gastronomiczno – noclegowe. Osoby te korzystały z całodziennego wyżywienia (śniadania, obiadu i kolacji) oraz z zakwaterowania w Ośrodku Szkoleniowym. Wobec tych osób zespół terapeutyczno – opiekuńczy DPS nie świadczył usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych lub wspomagających. Czas pobytu ww. osób w Ośrodku Szkoleniowym przedstawiał się następująco: Pan J.W. przebywał w DPS ogółem 61 dni (I pobyt- 15 dni, II pobyt – 30 dni i III pobyt 19 dni), czas

 4

pobytu Pana A.M. wynosił ogółem 64 dni (I pobyt – 12 dni, II pobyt – 15 dni, III pobyt – 22 dni i IV pobyt – 14 dni).

Z Regulaminu Organizacyjnego DPS w Bornem Sulinowie wynika, że w strukturze organizacyjnej Domu wyodrębniony jest m.in. Ośrodek Szkoleniowy. Zakres działania ww. Ośrodka obejmuje: świadczenie usług hotelarsko – gastronomicznych, organizacja kursów, szkoleń, sympozjów i innych imprez, prowadzenie turnusów rehabilitacyjnych, utrzymanie czystości w pomieszczeniach administracyjnych Domu.

Z ustaleń kontroli wynika, że 2 osoby, które zamieszkiwały okresowo w 2016 r. nie były zakwaterowane w określonym typie DPS i nie zawarto z nimi umów cywilno – prawnych na świadczenie usług opiekuńczych lub wspomagających.

Ww. osoby korzystały jedynie z usług gastronomiczno – noclegowych w ramach świadczeń realizowanych przez Ośrodek Szkoleniowy. A zatem nie stwierdzono, by ww. osoby korzystały z usług określonych w art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, W związku z powyższym nie stwierdza się, że Dom przyjmował osoby w ramach umów cywilno – prawnych.

Na dzień kontroli wszystkie osoby zamieszkałe w DPS w Bornem Sulinowie posiadały decyzję o skierowaniu wydaną przez organ kierujący i decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaną przez organ prowadzący, w tym przypadku jest to Starosta Szczecinecki.

(Zał. nr 4 – zestawienie liczbowe mieszkańców DPS, zestawienie osób umieszczonych i oczekujących na DPS).

Ad.3)

Zgodnie z art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej w przypadku gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w dps danego typu zlokalizowanym najbliższym miejscu zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, osobę kieruje się na jej wniosek do domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliższym miejscu zamieszkania, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące.

Skarżący w piśmie wskazali, że z inicjatywy kierownictwa Domu dokonuje się przenoszenia mieszkańców cyt.: „niewygodnych” do innych DPS.

Z przedłożonych dokumentów w sprawie wynika, że w okresie od stycznia 2016 r. do dnia kontroli tj. do 13 stycznia 2017 r. z DPS w Bornem Sulinowie zostało przeniesionych do innych DPS 2 mieszkańców.

W obu przypadkach wniosek o zmianę Domu złożyli mieszkańcy, uzasadniając swoją decyzję tym, że chcieliby zamieszkać w dps usytuowanych najbliższym ich wcześniejszego miejsca zamieszkania i potrzebą utrzymania kontaktów z rodziną i bliskimi im osobami. Jak wynika z dokumentacji w dniu 6 marca 2016 r. przeniesiona została Pani D.S do Domu Pomocy Społecznej w Szczecinie przy ul. Kruczej 17, a w dniu 27 października 2016 r. przeniesiony został Pan J.K. do Domu Pomocy Społecznej w Prałkowicach k/ Przemysła.

(Zał. nr5 – informacja o przeniesieniach)

Ad.4)

Z ustaleń zespołu kontrolnego wynika, że Pani J.W. została przyjęta w dniu 14 grudnia 2013 r do DPS w Bornem Sulinowie na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez organ powiatu Szczecineckiego. Pani J.W. została zakwaterowana w pokoju jednoosobowym, usytuowanym na II kondygnacji Domu z dostępem do wspólnej łazienki. Ww. zamieszkała w tym pokoju wraz z kotem, na pobyt którego, dyrektor Domu wyraziła zgodę. Kilka dni po zakwaterowaniu Pani J.W. złożyła podanie o przyznanie pokoju jednoosobowego na parterze,

5

uzasadniając swój wniosek trudnościami w codziennym funkcjonowaniu, w tym również związanych z opieką nad kotem, z który była bardzo emocjonalnie związana. Dyrektor Domu powyższy temat zasygnalizował na spotkaniu z kierownikami poszczególnych segmentów, wskazując na ewentualne rozeznanie możliwości lokalowych. Kierownik jednego z segmentów wskazała, że na parterze zamieszkuje mieszkaniec, który sprawia szereg trudności w zabezpieczeniu mu opieki. Personel często pozostaje bezradny wobec reakcji mieszkańca. Zatem celowym byłaby zmiana otoczenia i zespołu pracowników świadczących usługi wobec tego mieszkańca. Podjęto decyzję o przedstawieniu Panu Z.P propozycji zamiany pokoju, na co Pan wyraził zgodę. Wobec powyższego w dniu 7 marca 2014 r. dokonano zamiany tj. przeniesienia Pana Z.P do pokoju jednoosobowego, usytuowanego na II kondygnacji, a Panią J.W. przeniesiono do pokoju jednoosobowego na parterze.

Wskazana w piśmie sytuacja dot. zamiany miejsca zakwaterowania mieszkańców z poziomu parteru na II kondygnację i odwrotnie została dokonana za obopólną zgodą obojga mieszkańców, a zatem nie stanowi naruszenia praw żadnego z mieszkańców. Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z § 5 ust.1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej „Dom w zakresie potrzeb bytowych - zapewnia miejsce zamieszkania”.

Z ustaleń kontroli wynika, że dyrektor jednostki biorąc pod uwagę sytuację obojga mieszkańców miał prawo dokonać zmian ich zakwaterowaniu.

Ad.5)

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom zapewnia trzy posiłki dziennie oraz posiłki dietetyczne odpowiednio do wskazań lekarza. Czas wydawania każdego z posiłków wynosi 2 godziny, z tym że ostatni posiłek jest podawany nie wcześniej niż o godz. 18.00.

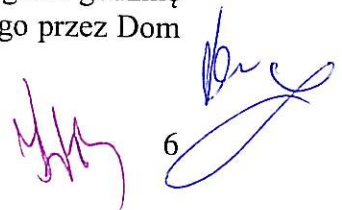
W celu wyjaśnienia zarzutu dotyczącego niezapewnienia posiłków dietetycznych dla osób chorych na cukrzycę kontrolujący zapoznali się z Zarządzeniem Nr 4.2016 dyrektora Domu w Bornem Sulinowie z dnia 25 stycznia 2016 r. Wynika z niego, że średnia stawka żywieniowa przypadająca na 1 mieszkańca na rok 2016 określona została w wysokości 7,93 zł. Ustalono, że mieszkańcy mają zlecone diety przez lekarza, co odnotowane jest w indywidualnej dokumentacji mieszkańców.

W dniu kontroli mieszkańcy korzystali z następujących diet: ogólna SM - 10 osób, lekkostrawna - 27 osób, cukrzycowa - 30 osób, wątrobowa - 6 osób, wrzodowa - 8 osób, przemysłowa - 3 osoby. Pozostali mieszkańcy w liczbie 54 osób korzystali z diety ogólnej. Kontrolujący przeanalizowali 5 dekadowych jadłospisów pod kątem uwag wniesionych w skardze i stwierdzili, że tylko w 1 jadłospisie za okres od 13.11. 2016 r. do 22.11.2016 r. wyodrębnionym dla diety cukrzycowej występowało pieczywo drożdżowe. Dyrektor Domu wyjaśniła, że owszem podawane jest dla diety cukrzycowej pieczywo drożdżowe, ale bez cukru. Na potwierdzenie powyższej informacji przedstawiła kontrolującym pismo zakładu piekarniczo cukierniczego ze Szczecinka, w którym podane są składniki używane do produkcji placka drożdżowego (bez cukru). Z analizy ww. jadłospisów wynika, że mieszkańcom korzystającym z diety cukrzycowej podawane są potrawy lekkostrawne, owoce o niskiej zawartości cukru oraz warzywa.

W kwestii uwagi wniesionej co do wcześniejszej godziny wydawania kolacji ustalono na podstawie przedłożonej dokumentacji, że kolacja wydawana jest mieszkańcom od godziny 18.00 do godziny 20.00.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z kilkunastoma mieszkańcami Domu oraz Radą Mieszkańców na temat organizacji posiłków ze szczególnym zwróceniem uwagi na godzinę wydawania kolacji, a także poproszono o wyrażenie oceny odnośnie oferowanego przez Dom

6

wyżywienia. Uzyskano informację, że kolacja mieszkańcom spożywającym posiłki w jadalniach podawana jest od godziny 18.00 do 20.00, natomiast osobom spożywającym posiłki w pokojach kolacja podawana jest w zasadzie w tych samych godzinach, bywa jednak sporadycznie, że podawana jest od 15 do 30 minut wcześniej. Podyktowane jest to m.in. koniecznością dostarczenia posiłku do pokoi, a następnie zapewnieniem pomocy lub karmieniem mieszkańców. Wśród mieszkańców Domu 34 osoby wymaga karmienia, 24 osoby wymaga pomocy przy karmieniu, pozostali mieszkańcy w liczbie 80 spożywają posiłki samodzielnie.

Mieszkańcy pozytywnie ocenili całodzienne wyżywienie i nie wnieśli w tym zakresie uwag. Opinia Samorządu Mieszkańców również była pozytywna.

Zespół kontrolny ustalił, że Dom zapewnia mieszkańcom posiłki dietetyczne zgodnie ze wskazaniem lekarza, a w organizacji posiłków wskazano uwagi, które przekazano dyrektorowi Domu celem ich wyeliminowania.

(Załącznik nr 6 – informacja o wyżywieniu).

Ad. 6)

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, dom powinien zapewniać mieszkańcom usługi opiekuńcze polegające na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji oraz niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych. Pomoc ta winna być zindywidualizowana oraz świadczona z poszanowaniem prawa do samostanowienia.

Po przeanalizowaniu przedstawionych dokumentów stwierdzono, że pracę na rzecz mieszkańców świadczy m. in. 44 opiekunów, 3 pracowników socjalnych oraz 3 pielęgniarki. Osoby te mają w zakresach obowiązków zapisy dotyczące wykonywania czynności na rzecz mieszkańca – wykonywanie czynności pielęgnacyjno – opiekuńczych, rozpoznawanie i udział w zaspokajaniu potrzeb oraz życzeń mieszkańców z uwzględnieniem ich osobowości, zainteresowań oraz możliwości.

W czasie kontroli analizie poddano sytuację związaną z wypadkiem mieszkanki chorej na stwardnienie rozsiane, poruszającej się na wózku inwalidzkim, która w czasie samodzielnego wyjścia poza teren DPS doznała złamania kończyn dolnych. Z wyjaśnień uzyskanych od dyrektora DPS wynika, że osoba, o której mowa w skardze jest osobą posiadającą pełnię praw, poruszającą się za pomocą elektrycznego wózka inwalidzkiego, który umożliwia jej samodzielne przemieszczanie się. Wobec tego, że osoba ta nie jest ubezwłasnowolniona ma prawo do opuszczania obiektu bez informowania o tym personelu. Krótkotrwałe wyjście poza teren jednostki, które nie powoduje konieczności nanoszenia zmian w zaprowiantowaniu lub naliczaniu zwrotów ponoszonej odpłatności za pobyt w DPS nie wymaga zgłaszania personelowi. Mieszkanka dotychczas korzystała z prawa do samostanowienia w zakresie samodzielnego dokonywania drobnych zakupów na swój użytek. W wyniku wypadku, któremu uległa mieszkanka w opisywanej przez skarżących sytuacji została wezwana pomoc medyczna. Na podstawie analizy przedstawionych *Raportów opiekunów* z okresu gdy doszło do zdarzenia wynika, że o zajściu była poinformowana dyrektor Domu, która wraz z pielęgniarką udała się na miejsce wypadku w celu udzielenia niezbędnego wsparcia.

Jednym z obowiązków domu pomocy społecznej wynikającym z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jest pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Skutkiem wizyt lekarskich są m.in. ordynowane leki, które muszą być regularnie przyjmowane przez mieszkańca.

Podczas przeprowadzonej kontroli - w odniesieniu do kwestii podawania mieszkańcom leków przez opiekunów - stwierdzono, że w zakresach czynności opiekunów znajdują się

m.in. obowiązki związane z mierzeniem parametrów życiowych (w tym poziomu cukru), a także pomoc w stosowaniu przez mieszkańców farmakoterapii. Podawanie leków i pobieranie materiału do badań laboratoryjnych leży w obowiązkach pielęgniarek zatrudnionych przez Dom. Z przedstawionego przez Dyrektora Domu zestawienia wynika, że spośród wszystkich mieszkańców 24 osoby przyjmują leki samodzielnie, 111 osób przyjmuje leki pod nadzorem pielęgniarki lub opiekuna, a 3 osoby nie przyjmują stałych leków.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej pismem z dnia 29 października 2014 r. (znak: DPS-V-074-181-8276/WW/14) w sprawie podawania leków mieszkańcom dps przez opiekunów zajęło stanowisko, że domy pomocy społecznej są tożsame z domami rodzinnym mieszkańców. Pracownicy dps-u realizują zadania, które byłyby wykonane przez rodzinę chorego. Zatem gdyby mieszkaniec dps pozostał w swoim środowisku rodzinnym jego bliscy podawaliby mu leki nie mając niejednokrotnie uprawnień do wykonywania zawodu pielęgniarki. Jeśli podanie leku wymaga udziału pielęgniarki – jest to zlecone przez lekarza. Podobnie jak miałyby to miejsce w środowisku rodzinnym osoby mieszkającej w dps – wówczas takie zlecenie przyjęłaby i realizowałaby pielęgniarka środowiskowa. W czasie przeprowadzania kontroli zespół kontrolny zwrócił się z pytaniem do mieszkańców jednostki, kto podaje im leki. Uzyskano odpowiedź, że osobom, które mnie są w stanie samodzielnie przyjmować leków są podawane przez opiekunów lub pielęgniarki. W przypadku osoby, która korzystała z kroplówki uzyskano odpowiedź, że jest pod nadzorem pielęgniarki i to ona czuwa nad prawidłowością podawania leków.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Dom posiada wymagany wskaźnik zatrudnienia w dziale opiekuńczo – terapeutycznym przypadający na jednego mieszkańca. Na podstawie przedstawionych grafików pracy opiekunów, pokojowych i pielęgniarek stwierdzono, że na zmianie nocnej (w godzinach od 19.00 do 7.00) pracę wykonuje 5 osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna. Wobec tego każdy z opiekunów świadczy pracę w tych godzinach dla niespełna 28 mieszkańców. W czasie kontroli zwrócono się z pytaniem do personelu, czy w miejscu ich zatrudnienia występuje praktyka polegająca na wykonywaniu czynności higienicznych – tj. wykonywaniu toalet ciała w godzinach nocnych. Uzyskano informację, że nie jest stosowana tego typu praktyka i mieszkańcy nie są myci w godzinach nocnych, co niewątpliwie byłoby nieprawidłowe. Uzyskano informację, że opiekunowie w nocy średnio co 2 godziny robią obchód pokoi sprawdzając bezpieczeństwo mieszkańców. Personel poinformował, że mają miejsce sytuacje, że toalety mieszkańców wykonywane są przed godziną 6.00, ale tylko wobec tych mieszkańców, którzy już nie śpią. Personel zaprzeczył, jakoby mieszkańcy byli budzeni w celu wykonania czynności higienicznych. Podczas wizytacji zespół kontrolny zwrócił się z zapytaniem do mieszkańców, czy potrafią określić w jakich godzinach są wobec nich wykonywane toalety poranne. Żaden z mieszkańców nie potwierdził, że toalety są wykonywane w godzinach nocnych. Poinformowali natomiast, że usługi wobec nich odbywają się przed śniadaniem, lub po nim, nawet do godziny 10.00 - 11.00.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce przebywają osoby o zróżnicowanych możliwościach poruszania się. Sposób poruszania się przedstawia poniższe zestawienie:

- osoby leżące: 30 osób,
- osoby poruszające się za pomocą wózka inwalidzkiego: 31 osób,
- osoby poruszające się przy balkoniku lub chodziku: 30 osób,
- osoby poruszające się za pomocą kuli lub laski: 9 osób,

– osoby samodzielnie poruszające się: 38.

W świetle przedstawionego zestawienia można wnioskować, że w Domu 66 % wszystkich mieszkańców stanowią osoby o znacznie ograniczonych możliwościach poruszania się. Wobec tego można domniemywać, że osoby te wymagają wzmożonej opieki, którą może zapewnić dom dla osób przewlekle somatycznie chorych, ponieważ posiada odpowiedni wskaźnik zatrudnienia na 1 mieszkańca.

Obecnie Dom posiada zezwolenie Wojewody Zachodniopomorskiego na prowadzenie Domu dla osób przewlekle somatycznie chorych (55 miejsc) oraz dla osób w podeszłym wieku (84 miejsca). Liczba miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych stanowi obecnie niecałe 40% ogólnej liczby miejsc na które Dom posiada zezwolenie. Wobec tego, że w Domu ponad 60 % ogółu mieszkańców stanowią mieszkańcy o zwiększonych potrzebach pielęgnacyjnych poinstruowano dyrektora Domu, że należałoby rozważyć konieczność dokonania zmian w liczbie miejsc dla poszczególnych typów domów.

(Załącznik nr 7 – informacja nt. sprawności mieszkańców)

Ad. 7)

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom pomocy społecznej ma obowiązek zapewnić mieszkańcom organizację terapii zajęciowej. Dom realizuje ten zapis zatrudniając terapeutów zajęciowych, których zadaniem jest świadczyć usługi wspierające w zakresie organizacji terapii zajęciowej dla mieszkańców.

Ponadto na podstawie § 6 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom powinien zapewnić mieszkańcom kontakt z psychologiem. Z informacji przedstawionej przez Dyrektora Domu wynika, że usługi tego typu są świadczone na rzecz mieszkańców przez zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu psychologa.

Osoba skarżąca w swoim piśmie wniosła, że usługi socjoterapeutyczne nie są świadczone na rzecz wszystkich osób, w tym w szczególności zbyt mało czasu jest poświęcane osobom leżącym, które pozostają w kontakcie logicznym.

Poza osobami, które są wskazane powyżej usługi wspierające na rzecz mieszkańców DPS Borne Sulino świadczy socjoterapeuta wykonujący swoje obowiązki zgodnie z umową o świadczenie usług z zakresu psychoedukacji i socjoterapii. Aktualnie umowa obowiązuje od dnia 2 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Analiza przedstawionych umów o współpracy Domu z osobą socjoterapeuty wskazuje, że usługi na rzecz mieszkańców wykonuje ta sama osoba od 2007 r.

Na prośbę zespołu kontrolnego Dyrektor Domu przedstawiła sprawozdanie z pracy socjoterapeuty za 2016 r. Wynika z niego, że socjoterapeuta prowadził w Domu dwie grupy socjoterapeutyczne: „Zdrowy styl życia” oraz „Grupa wsparcia dla chorych na SM”. Spotkania grup odbywały się naprzemiennie co czwartek. Tematyka spotkań poruszała szeroko pojęty zdrowy styl życia – aspekty zdrowia psychicznego i fizycznego, pozytywne myślenie oraz spotkania ukierunkowane na profilaktykę i poprawę jakości życia osób cierpiących na stwardnienie rozsiane.

Socjoterapeuta świadczy również wsparcie indywidualne dla osób, które wyrażą taką wolę. O potrzebie indywidualnych spotkań socjoterapeuta jest informowany także przez pozostały personel Domu. Z przedstawionej informacji wynika, że socjoterapeuta spotyka się z osobami potrzebującymi wsparcia przynajmniej raz w tygodniu.

(Załącznik nr 8 – sprawozdanie z pracy socjoterapeuty).

Ad.8)

9

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących.

Kolejna kwestia dotyczy sprzedaży obiadów i dostarczanie ich środkiem transportu Domu do klientów zamieszkałych na terenie Bornego Sulinowa.

Inspektorzy zwrócili się do dyrektora Domu o przedłożenie informacji o usługach świadczonych przez Dom odpłatnie na terenie obiektu oraz o usługach świadczonych przez Dom dla podmiotów zewnętrznych.

Ustalono, że DPS - Ośrodek Szkoleniowy (wyodrębniona komórka organizacyjna w strukturze Domu) w roku 2016 prowadził następującą działalność: noclegi - 3.515 osobodni, posiłki - 11.479 szt. (w tym abonament „Obiady dla seniora”, usługa cateringowa - dowóz obiadów do domu). Forma działalności: turnusy rehabilitacyjne, zielona szkoła, konferencje, szkolenia, drobne spotkania rodzinne (jubileusze, stypy), integracja z mieszkańcami innych Domów. Działalność związana umowami z odbiorcami usług: cateringowa - ufnowa na całodzienne żywienie pacjentów Centrum rehabilitacji osób chorych na SM w/m, umowa na dostarczanie obiadów do przedszkola w Bornem Sulinowie, umowa na pranie bielizny szpitalnej dla Szpitala w Szczecinku, umowy na pranie dla jednostek Powiatu Szczecineckiego m.in.: Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Rodzinie, Zakładu Obsługi Nieruchomości, Ośrodka Szkolno - Wychowawczego, Centrum Rewitalizacji Jezior.

Stwierdza się, że Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie świadczy usługi różnokierunkowe co jest niezgodne z zapisem art. 55 ustawy o pomocy społecznej.

Należy podkreślić, iż priorytetowym zadaniem Domu jest zapewnienie osobom w nim przebywającym (mieszkańcom) usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb tych osób.

(Zał. nr 9 - informacja o prowadzonej przez Dom działalności).

Na tym kontrolę zakończono i odnotowano w książce kontroli pod pozycją nr 12.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści w ciągu 7 dni od dnia otrzymania do podpisu. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy - nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które otrzymują:

1. Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.
2. a/a

Dyrektor jednostki kontrolowanej:

DYREKTOR
Domu Pomocy Społecznej
w Bornem Sulinowie
mgr Krystyna Berdynska

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR
w Wydziale Spraw Społecznych
Janina Jakubowska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Spraw Społecznych
mgr Katarzyna Dmochowska

.....

Oświadczam, że w dniu 10.02.2017..... zostałam zapoznana z treścią niniejszego protokołu i otrzymałam jeden jego egzemplarz.

DYREKTOR
Biura Pomocy Społecznej
w Gornem Sulimowie
.....
Krzyszyna Burdyńska
(Podpis Dyrektora jednostki kontrolowanej)

Gorne Sulimowo, 10.02.2017
.....
(miejsowość i data)